

Prvo
poglavje

Ustvarjeni za ljubezen

Si se kdaj vprašal, zakaj se prizori spolnosti pojavljajo v skoraj vsaki televizijski oddaji, oglasu, pesmi in filmu? Poleg tega je spolnost, ki nam jo prikazujejo in o kateri se poje, večinoma čudovita – brez vsakršne bolečine in obžalovanja.

Zelo redko vidimo bolečino, ki izhaja na primer iz sebičnosti. Si se kdaj vprašal, kakšna bi bila družba brez sebičnosti v odnosih? Če bi vsak človek drugega ljubil tako, kot si želi biti ljubljen sam, bi dejansko živeli brez bolečine in brez težav v odnosih. Zamisli si, kako bi bilo, če se zakoni nikoli ne bi končali z ločitvijo. Pomisli, da bi bila s tem bolečina prihranjena tako staršem kot otrokom.

Našemu svetu vlada zmedenost, ki pogosto vodi k zlomljenim srcem. Zdi se, da so ljudje danes bolj zmedeni, imajo bolj nejasne predstave o pomenu ljubezni in smislu spolnosti, kot so jih imeli morda kdajkoli v zgodovini. Veliko jih išče smisel življenja in ljubezni, hkrati pa ne opazijo, da je odgovor naravnost pred njimi: ključ do spoznanja, da je ljubezen, ki jo vsi iščemo (tudi če se tega ne zavedamo), skrita v izvirnem božjem načrtu za naša telesa in duše. Ja, prav si prebral. Ta katoliški učbenik trdi, da nam je Bog s tem, ko nas je ustvaril kot »moške« in »ženske«, dal ključ do skrivnosti ljubezni.

PREBIJMO LED (po izbiri): Igra z imeni in riževko

Učenci naj se postavijo v krog. Učenec z "žogico" (majhna pletena žogica, napolnjena z rižem) naj pove svoje ime in žogico vrže naslednjemu učencu ali učenki v krogu. Kdor prejme žogico, mora povedati ime prejšnjega imetnika žogice in še svoje ime. Igra naj se nadaljuje, dokler vsak izmed njih ne pride na vrsto in pove svojega imena. Nato lahko učenci mečejo žogico tudi bolj oddaljenim učencem, vendar se morajo ob tem spomniti imena prejemnika žogice in ga ob metu glasno izreči. Če nimate riževke, lahko za igro uporabite tudi kakšno drugo stvar, ki jo je varno metati po zraku (npr. teniško žogico, plišasto žival, gobo za brisanje table ipd.).

Igro lahko popestrite tako, da mora vsak učenec po metu pokazati svoje razpoznavno znamenje. Učenci morajo pri igri, še preden izrečejo svoje ime, najprej glasno povedati imena drugih učencev, ki so se že predstavili.

Na primer: David rad igra košarko, zato pove svoje ime in potem pokaže košarkarski met. Naslednji učenec, Janez, mora najprej pokazati Davidov košarkarski met in nato lahko doda še svoje razpoznavno znamenje. Janez je skavt, zato pove svoje ime in pokaže skavtski pozdrav. Nina nato izreče Davidovo ime in pokaže košarkarski met, izreče Janezovo ime in pokaže skavtski pozdrav, nato pa pove še svoje ime in s prsti pokaže znak V (znak miru), s katerim izraža svojo miroljubnost.

Učenci morajo biti pri pomnjenju imen pozorni, naučiti pa se morajo tudi razpoznavnih znamenj, po katerih lahko spoznajo drug drugega. Če skupina šteje več kot 15 učencev, igra postane zahtevnejša in traja več časa. Kljub temu bodite potrpežljivi. Ob začetku šolskega leta je potrebno vložiti veliko časa in truda v to, da se učenci med seboj spoznajo in se čutijo varne v okolju, ki ga ustvarjate – to se vam bo zagotovo obrestovalo. Učenci se ob tem naučijo vsaj imena svojih sosedov in nekaj o njih.

Kot voditelj skupine učencem pred začetkom igre pokažite nekaj primerov. Vi morate prvi prebiti led, zato tudi prvi začnite z igro. Če je mogoče, vi začnite in končajte igro, zato da učencem pokažete, da se zanimate zanje in da se želite povezati z njimi. Potrudite se po najboljših močeh, da se spomnite imen vseh učencev in njihovih razpoznavnih znakov. (Nasvet: Pred začetkom učne ure si nekajkrat preberite imena učencev, da si jih boste lažje zapomnili.)

Tu je kratka razlaga. Opazil boš, da se bo ta tema pogosto ponavljala v učbeniku *Teologija telesa za mlade*. Če boš njen smisel hitro doumel, boš na straneh in v razpravah, ki sledijo, spoznal vzvišen (in čudovit) koncept: Naša spolnost je dar, s pomočjo katerega se lahko odločimo, ali bomo velikodušni ali sebični. Naša družba je idejo o »podarjanju samega sebe« obrnila na glavo. Pravzaprav lahko rečemo, da bi veliko »ljubezenskih zgodb«, ki jih prikazuje sodobna kultura, v resnici morali imenovati »zgodbe o poželenju«. Zakaj je to pomembno? Zato, ker »ljubezen« vsebuje velikodušnost (takó, kot je velikodušen Bog), medtem ko je »poželenje« spolna želja, ki je sebična in ločena od božje ljubezni. Ne smemo je zamenjati s spolno privlačnostjo (ki je dobra), medtem ko poželenje skoraj izključno išče le zadovoljitev samega sebe. Kot je jedrnat povedal slavni voditelj mladih John Crudele: »Ljubezen želi dajati, poželenje želi prejemati.«

Si tudi ti obseden?

Precej ljudi na svetu je prepričanih, da je katoliška Cerkev obsedena s spolnostjo, zato govorijo, da ima o njej cel kup »pravil«. V resnici je s spolnostjo obsedena naša kultura. Razmisli o tem. Naslednjič, ko boš v veleblagovnici, si oglej revije, ki so razstavljene pri blagajni. Na večini bodo prevladovali naslovi o spolnosti. Še boljši (oziroma še slabši) primer: pomisli na različne oddaje v najbolj gledanih televizijskih terminih: nabite so s seksualno vsebino, ki je lahko nazorna ali le nakazana. Takšen pogled na spolnost, ki ga ima večina sveta, je ljudi dejansko oropal njihovega **dostojanstva**. Resnični problem pa je, da tudi mi na spolnost pogosto gledamo enako kot svet, namesto da bi nanjo gledali tako, kot si je zamislil Bog.

Klic k ljubezni, s kakršno ljubi Bog

Ljudje smo poklicani k temu, da ljubimo drug drugega. Nismo poklicani k obvladovanju, zatiranju in izrabljanju drugih, ampak k temu, da jih spoštujemo kot osebe, ustvarjene po božji podobi. Ta klic k ljubezni je v resnici vgrajen v naše lastno telo. Telesna združitev moškega in ženske v spolnem odnosu (ki mu pravimo tudi »zakonsko dejanje«, ker naj bi izražalo zakonsko ljubezen) je pravzaprav namenjena temu, da je predokus združitve, ki jo bomo vsi izkusili v nebesih. Nebeška združitev seveda ni spolna, je pa resnična – bolj resnična od česarkoli, kar smo (ali bomo) izkusili na zemlji. Gre za popolno združitev Boga s človeštvom – za vso večnost.

To združitev nakazuje že poglavje o stvarjenju v Prvi Mojzesovi knjigi, s katerim se začne Sveto pismo. V njem beremo o izvirnem božjem načrtu za združitev med prvima človekoma, Adamom in Evo. A pri njima je zmagala zmedenost in prišlo je do preloma zaveze med Bogom in človekom. Zaradi tega preloma je v naša življenja vstopilo poželenje. V naših srcih je mesto zavzela »izkrivljenost«. Namesto da bi iskali, kar je dobro za druge, iščemo dobro sami zase – pogosto na račun dostojanstva drugih.

Toda Bog nas je ustvaril za združitev z njim. V srca nam je vsadil »odmev« ljubezni, ki nam jo je namenil. *Teologija telesa* papeža Janeza Pavla II. je poizkus prepoznati in najti ljubezen, ki nam jo je namenil Bog. Če iščete, boste našli. Treba je le malo prizadevanja, poleg čudovite božje milosti.

z a p i s k i

Ali veš?

Ameriška vlada porabi 12 dolarjev za ozaveščanje o varni spolnosti in kontracepciji na vsak dolar, ki ga nameni programom za spodbujanje vzdržnosti.

VZOREC

UVODNA MOLITEV

Voditelj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

(Prva možnost)

Voditelj ali bralec 1 prebere 1 Mz 1,1–2,25–28a,30b,31a:

»V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila pusta in prazna, tema se je razprostirala nad globinami in duh Božji je vel nad vodami.

Bog je naredil zveri zemlje po njihovih vrstah, živino po njenih vrstah in vso laznino na zemlji po njenih vrstah. Bog je videl, da je dobro. Bog je rekel: 'Naredimo človeka po svoji podobi, kot svojo podobnost! Gospoduje naj ribam morja in pticam neba, živini in vsej zemlji ter vsej laznini, ki se plazi po zemlji!' Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril. Bog ju je blagoslovil in Bog jima je rekel: 'Bodita rodovitna in množita se, napolnita zemljo in si jo podvrzita.' Zgodilo se je tako. Bog je videl vse, kar je naredil, in glej, bilo je zelo dobro.«

Voditelj ali bralec 2: Gospod, ustvaril si nas po svoji podobi, zato vemo, da si nas ustvaril iz ljubezni in za ljubezen. Ustvaril si nas za združitev v ljubezni drug z drugim, ravno tako, kot si nas ustvaril, da bi bili za vedno združeni s teboj. Gospod, pomagaj nam, da bomo danes odprti za to, da bi se učili, živeli in ljubili kakor ti. Vse to te prosimo, ko skupaj molimo: Oče naš, ki si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom, in ne vpelji nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Sveti ... (npr. zavetnik vaše župnije), prosi za nas. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

(Druga možnost)

Voditelj ali bralec 1 prebere Jn 10,10; 15,10:

»Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v obilju [...]. To sem vam povedal, da bo moje veselje v vas in da bo vaše veselje dopolnjeno.«

Voditelj ali bralec 2: Jezus, ustvaril si nas za ljubezen. Naredil si nas zase in naša srca si ne bodo odpočila, dokler ne bodo počivala v tebi. Zato nam odpri misli in srca, da bo ta učna ura molitve. Pomagaj nam, da se odpovemo tistim stvarem, ki nam preprečujejo, da bi prejeli veselje, ki nam ga želiš dati zdaj in vekomaj. **Amen.**

z a p i s k i

ZGODBA ZA ZAČETEK: Besede in rane srca

- »Predala sem se mu, ker sem mislila, da me bo imel zato rajši. Naslednji dan pa se je obnašal, kot da me komaj pozna.«
- »Moji starši so se ločili, ko sem bil star štiri leta, zato nikoli nisem zares imel očeta. Zdaj je mama z nekim drugim tipom, ki se ga pogosto napije, tako da se ves čas prepirata.«

VZOREC

- »Že leta sem zasvojen s pornografijo in ne vem, kako naj se tega rešim.«
- »Preveč sem popila in nato spala z nekim fantom. Zdaj so me poklicali iz bolnišnice in mi povedali, da imam neozdravljivo spolno prenosljivo bolezen.«
- »Zdi se mi, da nihče ne pokaže zanimanja zame. Sovražim svoje telo.«
- »Vedno poslušamo o fantih, ki izkoriščajo dekleta, ampak potem, ko sem dal svoji puncu devištvo, sem odkril, da me vara.«

Si lahko predstavljaš svet, v katerem ne bi bilo ločitev, spolnih zlorab, posilstev, spolno prenosljivih bolezni, depresij, prehranskih motenj, krivde, odvisnosti, samopoškodovanja, goljufanja in nosečnosti pred poroko?

To si je težko predstavljati. Toda če si vsi želimo tak svet, zakaj potem živimo v realnosti, ki je popolnoma drugačna od tega? Če smo ustvarjeni za ljubezen, zakaj se nam zdi, da jo je tako težko najti? In če si želimo ljubezni, zakaj se tako pogosto zadovoljimo z njenim ponaredek – poželenjem?

Dvanajst poglavij tega učbenika je urejenih tako, da bodo odgovorila na ta vprašanja in ti pokazala, da odgovori niso tako daleč, kot morda misliš.

Ali veš?

Najvišjo stopnjo ločitev v zahodnem svetu imajo ZDA, sledita jim Velika Britanija in Kanada. V Evropski uniji je število ločitev v zadnjem desetletju naraslo za več kot 10 %, medtem ko je v Sloveniji ostalo približno enako (ok. 2400 ločitev letno).¹

VPRAŠANJA ZA POGOVOR

zapiski

1. Si se kdaj počutil podobno kot najstniki, katerih izjave smo navajali zgoraj?
2. Ali imaš prijatelje, ki imajo težave z več kot eno izmed zgoraj navedenih stvari?
3. Ali misliš, da veliko najstnikov vidi propadle zveze okrog sebe in zato izgubijo upanje za lastno prihodnost?
4. Naštej nekaj oblik spolnega vedenja, za katere se ti zdi, da so v naši kulturi nenavadne?
5. Kakšen je najboljši nasvet, kar si ga kdaj slišal za rešitev teh težav?
6. Kako je zmeda na področju spolnosti v naši družbi vplivala na tvoj pogled na spolnost in ljubezen?

Navodila in nasveti: Za učitelje začetnike

Snov, ki sledi v naslednjih poglavjih, lahko predelate na različne načine. Ena izmed možnosti je, da *Stopi čez* in *K jedru* uporabite kot »zapiske«, ki vam bodo v pomoč, da boste izbrano učno snov predstavili po svoje.

Druga možnost pa je, da učence razdelite v skupine in v vsaki skupini določite nekoga, ki bo naslednje odstavke (pri *Stopi čez*) prebral drugim v skupini, nato pa bodo skupaj odgovorili na vprašanja v sklopu *Vprašanja za pogovor*. Verjetno že veste, da učence ni pametno siliti k branju. Ne dovolite, da bi se učenci zaradi vaše zahteve, naj naglas preberejo te odstavke, počutili nelagodno, saj bodo zaradi tega manj dovzetni za vaše poučevanje in ozdravljajočo resnico, ki se skriva v čudovitem učenju papeža Janeza Pavla II. Bodite potrpežljivi s tistimi učenci, za katere se vam zdi, da so zadržani in neradi sodelujejo v pogovoru ali glasno berejo (zaradi kakršnih koli razlogov). Dajte jim čas, vendar ne pozabite nanje. Zelo hitro se vam lahko zgodi, da podležete skušnjavi, da od omenjenih učencev začnete zahtevati preveč ali pa nanje pozabite na račun ekstravertiranih učencev, ki so sposobni ustvariti dobro ozračje v učilnici. Tudi z zadržanimi učenci ohranite očesni stik in jih prijazno spodbujajte, naj izstopijo iz svojega varnega zavetja in pri pouku sodelujejo.

Zapomnite si, da ste priča božje ljubezni in katehet. Ta učna snov je tesno povezana z medsebojnimi odnosi, kar vključuje tudi vaš odnos z učenci. Če boste z njimi v dobrih odnosih, bodo bolj odprti za resnico, ki jim jo boste posredovali. Sčasoma jo bodo morda tudi sprejeli.

VZORNEC

STOPI ČEZ

Zakaj je torej danes na svetu toliko bolečine in trpljenja? Vse se je začelo z eno samo preprosto odločitvijo: ko sta se Adam in Eva odločila za svoj načrt, namesto za božjega. **Izvirni greh**, o katerem boš več izvedel v naslednjih poglavjih, vpliva na vse nas. Namesto da bi si želeli početi tisto, kar je prav, si pogosto želimo početi tisto, kar je narobe. Nagnjenju h grehu pravimo **poželjivost**.

Poželjivost ni nekaj, kar bi zadevalo le točno določeno skupino ljudi, ampak vpliva na vsakega izmed nas, saj smo vsi del družbe, ki so jo ranile posledice greha. Samo pomisli na vse razbite družine, zlomljena srca, spolne zlorabe, odvisnosti, nezvestobo ter sram in obžalovanje v življenju ljudi. Kakšen je **brez-up** družbe, ki je mislila, da je našla **spolno svobodo** tako, da izrablja spolnost, kakorkoli se ji zahoče. Razmisli, kako nas je vse to pripeljalo do stanja, v katerem smo sedaj.

V drugi polovici 20. stoletja se je zelo okrepil vpliv sredstev množičnega obveščanja na družbo. Lahko bi rekli, da so mediji postali glavni učitelj tako mladih kot starih. Televizija in filmi so se iz namigovanja na spolnost hitro izrodili v spolno nazorne vsebine. Nekateri raziskovalci so pri tem opazili scenarij »žabe v loncu«. Morda poznaš ta primer. Če vzameš žabo in jo položiš v lonec z vrelo vodo, bo v trenutku skočila ven. Če pa žabo položiš v vodo pri sobni temperaturi in jo nato segrevaš, se bo žaba počasi prilagajala dvigajoči se temperaturi, ne da bi opazila nevarnost. Čepela bo v vedno bolj vroči vodi, dokler nazadnje ne bo umrla. Primer zelo dobro ponazori moralno močvirje, ki ga prikazujejo mediji. Postopoma smo postali vse bolj neobčutljivi na vse večje število eksplisitivnih spolnih vsebin v medijih. Zaradi tega je naš svet okužen z zaskrbljujoče izkrivljenim razumevanjem poroke in vloge, ki bi jo spolnost morala imeti v zvezi.

Poželenje je »neurejena želja po spolni nasladi ali neurejeno uživanje le-te« (*Katekizem katoliške Cerkve* – KKC, 2351). Gre za spolno željo, ki se ne sklada z božjo ljubeznijo in sebično išče lastni užitek na račun drugega. Poželenje pogosto vlada naši kulturi. Ta prevlada hitro vodi v otopelost in brezbriznost. Otopelost nadalje vodi v pomanjkanje motivacije, da bi se spremenili. Zadovoljni postanemo z zvezami, ki niso zveste, dobre in lepe. Res je, da so to težke besede. Zvenijo precej temačno. Logično vprašanje na to trditev bi bilo: »Ali nam ostaja kaj upanja?« Smo vsi obsojeni na trpljenje z zlomljenim srcem in na poroko z osebo, ki se nam bo zavezala samo za toliko časa, kot ji bo ustrezalo? Kje v vsej tej zmešnjavi je Bog?

Bog je z nami in upanje obstaja! Dobra novica je, da življenje in spolnost nista bila vedno takšna, kakršna sta in ju poznamo danes. Jezus pravi: »Od začetka pa ni bilo tako« (Mt 19,8). Na začetku je vladala ljubezen, poželenje pa *splah ni obstajalo*. Da bi ugotovili, kako rešiti poželenje in zmešnjavo na področju spolnosti, se moramo vrniti na začetek in pogledati, kako je Bog ustvaril spolnost. Tako

Ali veš?

Vsaka šesta ženska, ki je imela spolni odnos pred 15 letom, je poročala, da je bila v tak odnos prisiljena.ⁱⁱ

Ali veš?

V ZDA okrog 40 odstotkov otrok odrašča samo z materjo (neporočeno ali ločeno) in z njenim partnerjem v vsaj enem obdobju do svojega šestnajstega leta.ⁱⁱⁱ

Ali veš?

V ZDA se vsak dan 8000 najstnikov okuži s spolno prenosljivimi boleznimi.^{iv}

Navodila in nasveti: »Sredine avdiencie« so papežev tedenski nagovor obiskovalcem, ki se zberejo na Trgu svetega Petra. Janez Pavel II. je ob teh priložnostih predstavljal svoje razmišljanje o besedah iz Svetega pisma, pozdravljal obiskovalce z vsega sveta in učil vero.

Navodila in nasveti: Nobena skrivnost ni, da veliko srednješolcev dvomi v zgodbe, o katerih govori Prva Mojzesova knjiga. Mnogi mladi zaradi napačnih informacij, ki so jim jih posredovali bodisi kateheti bodisi učitelji zgodovine, ne verjamejo, da sta bila Adam in Eva resnični osebi. Nekateri med njimi zgodbo o izvirnem grehu mečejo v isti koš z drugimi neustreznimi razlagami zgodb njihovih katehetov, kot je na primer razlaga zgodbe o izhodu iz Egipta. Ta zgodba se mnogim mladim zdi prenapihnjena, saj se jim zdi malo verjetno, da je nekaj Izraelcev ob pomoči povsem naključnega naravnega pojava pobegnilo iz Egipta. Da bi vse zgoraj omenjeno postavili v pravi kontekst in našli pravi pristop k razumevanju ter odkrivanju resnice v Prvi Mojzesovi knjigi, vam priporočamo, da si preberete naslednje odstavke v KKC: 355–421.

Vašim učencem lahko ponudite v razmišljanje naslednjo analogijo: recite jim, naj pri primerjavi različnih pristopov razmislijo o tem, na kakšen način oči ženske gleda okulist in na kakšen način tej ženski v oči pogleda njen mož. Oba opazujeta iste oči, vendar se njuno občudovanje globine ter lepote ženskih oči ter njuna pristopa bistveno razlikujeta. Prvi jih opazuje skozi oči znanstvenika, drugi pa kot zakonec. Ta primerjava nam je lahko v pomoč pri razumevanju, kako lahko pravilno razumemo Prvo Mojzesovo knjigo.

Cerkev na Prvo Mojzesovo knjigo gleda drugače, kot nanjo gledajo posvetni zgodovinarji. Ti ponavadi iščejo natančne podatke, ki podrobno opisujejo kronološki potek dogodkov v tej knjigi, Cerkev pa v njej išče resnico o človeštvu, ki izvira iz zgodbe o Adamu in Evi. Če poenostavimo, Cerkev išče »resnico, ki se skriva za besedami«. Ob tem se je potrebno spomniti tudi na to, da se je Jezus skliceval na zgodbo o Adamu in Evi, čeprav ju ob tem ni izrecno poimenoval (Mt 19,4–5).

bomo spoznali pravi namen naših spolnih darov. Videli bomo, kaj je šlo narobe, in naši upanje, ki nas bo spet pripeljalo k pravi ljubezni in sreči.

K JEDRU

Papež Janez Pavel II. (1920–2005) je v prvih šestih letih svojega papeževanja (1979–1984) posvetil 129 »sredinih avdienc« nizu nagovorov o človeškem telesu in spolnosti. Ti so pozneje izšli v knjižni obliki, ki predstavlja prvi glavni nauk Janeza Pavla II. Ta nauk se imenuje **teologija telesa**, njeni objavi pa je takoj sledil val zanimanja mednarodne javnosti.

Teologija telesa raziskuje pomen našega telesa in spolnih želja, ukvarja pa se tudi s smislom našega bivanja. Filozofi si že tisoče let zastavljajo vprašanja o pomenu življenja. Če si se kdaj spraševal: Kdo sem? Kakšen je smisel mojega življenja? Kakšen je smisel ljubezni?, si postavljaš zelo dobra vprašanja. Odgovoriti na ta vprašanja je bil tudi glavni namen Janeza Pavla II. in njegovega nauka o teologiji telesa. Navsezadnje Janez Pavel II. ni bil samo velik papež, ampak tudi velik filozof.

Kaj je torej **teologija**? Teologijo lahko razumemo kot vedo o Bogu. Sv. Anzelm, filozof, teolog in škof iz 11. stoletja, jo je poimenoval »vera, ki išče razumevanje«. Besedo teologija lahko razčlenimo takole: V grščini *theos* pomeni »Bog« in *logos* pomeni »beseda«. *Logos* so stari Grki razumeli tudi v drugih pomenih, ki se nanašajo na »znanost« in »proučevanje«. (Upoštevaj dejstvo, da so tudi sodobne besede s korenem »-logija« povezane z neke vrste vedo: biologija, arheologija, radiologija, psihologija itd.) Teologija telesa je torej veda o Bogu, kakor se ta razodeva skozi naše telo.¹

Če si ogledamo stvarjenje Adama in Eve v Prvi Mojzesovi knjigi, dobimo odgovore na vprašanja o smislu življenja.

Ljubezen je enaka občestvu

V Prvi Mojzesovi knjigi (1 Mz 1,26–31) beremo, da je Bog ustvaril moškega in žensko in da je bilo to, kar je ustvaril, »zelo dobro«. Ustvarjena sta bila po »Božji podobi«. Morda pogosto slišimo ta stavek, a pogledajmo si, kaj v resnici pomeni. Sveto pismo pravi: »Bog je ljubezen« (1 Jn 4,8). In kjer je ljubezen, tam ni osamljenosti. Zato se oseba ne more poročiti sama s seboj. Za ljubezen potrebujemo ljubimca, ljubljeno osebo in ljubezen med njima. Priti mora do občestva, to je oseb, združenih v ljubezni. Občestvo nastane takrat, kadar se dva človeka ali več ljudi darujejo drug drugemu v ljubezni. Enako se tudi pri Bogu večno izmenjuje ljubezen med Očetom, Sinom in Svetim Duhom.²

Bog je ustvaril ljudi kot »občestvo«, da bi bili v nebesih in na zemlji deležni božje ljubezni. To pomeni, da nas je Bog ustvaril kot moške in ženske natanko

*»Bog je rekel:
'Naredimo človeka po
svoji podobi, kot svojo
podobnost! Gospoduje
naj ribam morja in pti-
cam neba, živini in vsej
zemlji ter vsej lazniini,
ki se plazijo po zemlji!'*

*Bog je ustvaril člove-
ka po svoji podobi,
po Božji podobi ga je
ustvaril, moškega in
žensko je ustvaril«
(1 Mz 1,26–27).*

Navodila in nasveti: Ob tem citatu papeža Janeza Pavla II. bodo vaši učenci lažje razumeli, zakaj so naša telesa vidna znamenja nevidnega Boga. Citat napišite na vrh table, na levo stran pa napišite seznam stvari, za katere vemo, da obstajajo, vendar jih ne moremo videti s prostim očesom. Spodbudite jih, da tudi oni pripišejo podobne primere in svojemu seznamu dodajte naslednje pojme:

»NEVIDNE« STVARI:

- misel
- občutek
- težnost
- veter
- vročina/mraz
- zaupanje/vera
- Bog (prihranite za konec)

Ko boste seznam dokončali, izberite nekatere izmed navedenih pojmov in učencem razložite, da so to stvari, ki jih ne moremo videti. Te stvari so sicer »nevidne«, toda obstajajo znamenja, ki potrjujejo njihov obstoj – čeprav jih ne moremo videti, so vidne njihove posledice. S puščicami povežite seznam na levi strani table z novim seznamom, ki ga boste napisali na desni strani table. Ta bo vseboval znamenja nevidne resničnosti.

Na primer: Težnosti ne vidimo, vendar kljub temu vemo, da obstaja, saj vsakokrat, ko žogo vržemo v zrak, ta pade na tla. Tudi vetra ne moremo videti, pa kljub temu lahko opazujemo, kako upogiba drevesa in kako kot orkan uničuje hiše. Občutki strahu, poguma, bolečine, žalosti in sreče so resnični, vendar jih ne vidimo. Lahko pa opazimo njihove vidne izraze: nasmeh, spačenost, jok, smeh, ipd. Zdaj pa vse to na naslednji način povežite z Bogom: kljub temu da je Bog neviden, naša vidna telesa pričajo o nevidni skrivnosti Boga.

Vajo lahko končate z naslednjim primerom: ker je Bog neviden, nam je dal telesa, da bi lahko drug drugega poučili o njem. Dejstvo je, da so ustvarjalci tega tečaja zmožni napisati te besede in da ste vi zmožni prebrati to, kar imate pred seboj. Sposobni ste tudi to informacijo prenesti v možgane, s tem pa izveste več o božjem delovanju in o vsem, kar nam Bog po naših telesih sporoča.

zato, da bi lahko odsevali njegovo ljubezen in postali drug drugemu odkritosrčen dar.³ Iskreno podarjanje drug drugemu ustvarja občestvo, v katerem drug z drugim delimo božjo ljubezen.

VPRAŠANJA ZA POGOVOR

1. Kaj je *teologija*?
2. Kakšen namen je imel Janez Pavel II. s teologijo telesa?
3. Kaj družba po tvojem mnenju verjame in uči o pomenu našega telesa?
4. Kje v Svetem pismu je rečeno, da je telo zelo dobro?
5. Zakaj po tvojem mnenju nekateri ljudje verjamejo, da je njihovo telo slabo?
6. Kako nastane občestvo?

Katekizem katoliške Cerkve uči, da je »Bog sam večno izmenjavanje ljubezni [...]; in namenil nam je deležnost pri tem večnem izmenjavanju«.
(KKC, 221)

Nismo ustvarjeni za samoto

Ko je Bog rekel, da sta Adam in Eva ustvarjena po njegovi podobi, je to med drugim pomenilo, da sta ustvarjena za ljubezen. Toda ko je Bog ustvaril Adama, Eve še ni bilo. A še preden je Bog ustvaril tudi Evo, je Adam vedel, da nekaj pogreša. Zato je Bog rekel: »Ni dobro za človeka, da je sam« (1 Mz 2,18).

Ker smo ustvarjeni po božji podobi, Cerkev uči, da »človek [...] ne more v polnosti najti samega sebe razen z odkritosrčno daritvijo samega sebe«.⁴ Da se lahko podarjamo drugemu, pa ne smemo biti sami. Za občestvo potrebujemo *nekoga drugega*. Popolna podaritev samega sebe je mogoča v zakonu ali v življenju v celibatu, ko se neka oseba *odloči*, da se bo odrekla zemeljski poroki in se popolnoma posvetila poroki med Kristusom in Cerkvijo. V obeh primerih, zakonu in celibatu, smo poklicani, da se darujemo za druge. Kot je rekla blažena mati Terezija: »Življenje ni vredno, da bi ga živeli, če ga ne živimo za druge.«

Pogled Janeza Pavla II. na telo je ključ za razumevanje smisla našega življenja. Spodnji navedek na kratko povzema njegov pogled na telo kot na vidno znamenje, ki kaže k nevidnim stvarim:

V resnici je samó telo sposobno napraviti vidno tisto, kar je nevidno: duhovno in božje. Ustvarjeno je bilo, da v vidno zemeljsko stvarnost prenese skrivnost [Boga]... in da služi kot njeno znamenje.⁵

Čeprav Boga ne moremo videti, nam telesa o njem razkrivajo ogromno neverjetnih resnic, saj smo ustvarjeni »po njegovi podobi«. Tako kot je na primer **zakrament** vidno znamenje nevidne stvarnosti (božje milosti), tako naše telo

VZOREC

vidno uteleša naš klic k ljubezni. O tem govori Janez Pavel II., ko govori o **zakramentalnosti telesa**. Tako kot nam prometni znak, ki stoji ob cesti, kaže na nekaj konkretnega, tako nam naša telesa kažejo smisel življenja. Naše telo in njegove želje so odlična znamenja božjega obstoja, njegove ljubezni do nas in naše poklicanosti, da ljubimo druge.

Več kot človeška ljubezen

Bog pa nas seveda ne kliče le, naj ljubimo drug drugega. Naša najbolj intimna človeška ljubezen nam v resnici kaže ljubezen, za katero smo bili v temelju ustvarjeni: za zvezo z Bogom (tu in v nebesih). Morda je težko verjeti, da si Bog s tabo želi imeti osebni odnos, sploh če si v življenju že marsikaj prestal. Morda ne verjameš niti tega, da te Bog ljubi. Kljub vsemu pa ne pozabi, da tudi človeku, ki nam je zapustil teologijo telesa, Janezu Pavlu II., trpljenje in smrt nista bila tuja. Najprej mu je umrla sestra, nato mama, nato brat, nato oče in nato še precej prijateljev ... Vse to se je zgodilo, še preden je dopolnil dvajset let. Kot mlad fant je bil pričrta okrutnosti nacistov v 2. svetovni vojni, kar ga je prisililo, da se je globoko zazrl v človeško srce in v smisel življenja. Ob molitvi, osebnem trpljenju in študiju se je papež Janez Pavel II. naučil, da Bog ni zapustil človeka. Namesto tega je spoznal, da ima Bog za vsakega izmed nas načrt upanja in svobode.

z a p i s k i

VPRAŠANJA ZA POGOVOR

1. Kaj Janez Pavel II. misli z *zakramentalnostjo telesa*?
2. Kako po tvojem mnenju naša kultura gleda na telo? Naštej tri primere.
3. Spomni se svoje izkušnje *vidne stvarnosti*, ki kaže k *nevidnemu*.
4. Kaj je tvoje najgloblje življenjsko vprašanje?

ODRINI NA GLOBOKO: Kdo sem?

Si že kdaj slišal za izraz »spoznati sebe«? Če si gledal film *Matrica*, se morda spomniš prizora, v katerem Neo (Keanu Reeves) spozna Vedeževalko (Oracle). Med tem pomembnim srečanjem mu Vedeževalka pokaže napis, ki je vrezan na kos lesa in obešen nad kuhinjska vrata. Na njem piše: »Spoznaj se.« Ta nasvet pomeni preobrat v Neovem življenju. Ravno tako bi moral postati preobrat tudi v tvojem.

UPORABA: BOG RAD OBLIKUJE

Učencem priskrbite plastelin ali kakšno drugo vrsto modelirne mase. Prosite jih, naj s pomočjo mase oblikujejo podobo (model) svojega pojmovanja Boga in odnosa do njega. Opomnite jih, da je Bog »občestvo oseb« in da nas je ustvaril zato, da bi bili povezani z njim v večnem prejemanju in dajanju ljubezni. Spodbudite jih, naj bodo pri ustvarjanju iskreni in naj ustvarijo nekaj, kar bo predstavljalo njihov trenutni (in po možnosti prihodnji) odnos z Bogom. Dan pred učno uro si vzemite nekaj časa in oblikujte svoj model. Nato ga pri uri predstavite učencem in jim – še preden bodo začeli oblikovati svoje modele – razložite, kaj predstavlja. Ko bodo učenci začeli z oblikovanjem, se sprehodite po učilnici in pomagajte tistim, ki bodo imeli težave pri iskanju zamisli. Če bo ostalo dovolj časa, spodbudite učence, naj povedo, kaj so ustvarili in kaj naj bi njihova stvaritev predstavljala.

Cilj te vaje je, da učenci ustvarijo modele, ki bodo predstavljali njihovo iskreno stališče o tem, kako gledajo na svoj odnos z Gospodom. Zapomnite si, da tukaj ni napačnih odgovorov. Če so vaši mladi ustvarjali z iskrenostjo, potem so vse njihove stvaritve sprejemljive – pod pogojem, da so spodobne in da niso vulgarne. Morda bodo vaši učenci svoje stvaritve pospremili s katerim izmed naslednjih komentarjev:

- »Moj odnos do Boga je podoben gumbu za VKLOP/IZKLOP, zato sem ustvaril stikalo.«
- »Moja stvaritev naj bi predstavljala tesen odnos z Bogom, ampak mislim, da še nisem dosegel svojega cilja, zato na modelu še vedno hodim k njemu.«
- »Tukaj sem jaz in Bog je na drugi strani – labirint, ki je med nama, kaže na to, da si želim priti bliže k njemu, ampak ne vem, kako naj to storim.«
- »Ta pokvarjen avto predstavlja mene brez Boga. Moj rezervoar je prazen, vendar se odpravljam na bencinsko črpalko, ki predstavlja mašo. Vem, da me bo Bog pri maši napolnil s svojo milostjo.«

- »Tukaj vidite mene pri molitvi v kapeli, Bog pa je zunaj pred cerkvijo. Opazili boste, da nima ušes, saj nikoli ne usliši mojih prošenj.«
- »Tu vidite mene, kako pomagam deliti hrano v menzi za brezdomce, in tukaj je mala Maša, ki vsako soboto pride po hrano. Ko ji postrežem, se mi zdi, da v njenih očeh vidim Boga. Čutim, da sem najbližje Bogu takrat, ko pomagam drugim.«
- »Ta krogla iz plastelina predstavlja svet. Na njem ni ničesar drugega, ker sem ateist in ne verjamem v Boga.«
- »To je moja babica, ki se ziba v svojem gugalniku in moli rožni venec. Tukaj vidite mene, kako se mučim s sestavljanjo in poskušam ugotoviti, ali je to, kar me učijo starši in babica, resnično.«
- »To sem jaz z velikim nasmehom na obrazu, saj sem se pravkar spravila s prijateljico. Po takih dogodkih se čutim najbližje Bogu.«
- »Tukaj vidite mojega mrtvega brata, ki je umrl za rakom. To pa sem jaz, ki se oddaljujem od Cerkve, saj v ljubečega Boga ne verjamem več.«

Bodite zelo pozorni na vse, kar vaši učenci med to dejavnostjo izrečejo ali pokažejo. To vam bo v pomoč, da boste lažje razumeli njihov svet, prepričanja, boje ter izvire sreče ali bolečine. Ne pozabite, da morate biti pozorni na naslednje točke, ki vam bodo pomagale vaše učence na najboljši možni način voditi skozi učno snov:

- Ali se je njihova stvaritev nanašala bolj na njih same ali na Boga?
- Ali so Boga ustvarili kot nekoga, ki je daleč stran in nedostopen?
- Na katere značilnosti Boga so se osredotočili? Ali je kdo vključil tudi Jezusa?
- Ali je bil njihov model na splošno obetajoč ali poln obupa in zmede?

VZOREC

Jezus nas je prvi poklical, naj »spoznamo sami sebe«. Poziva nas, naj spoznamo resnico o našem obstoju in svoje življenje usmerimo k ljubečemu občestvu, za katerega smo bili ustvarjeni. Ve, da svoje izpolnitve ne moremo najti v laži, ampak v resnici. Bog, ki je popolno občestvo v Sveti Trojici, nas je ustvaril za popolno občestvo z njim. Ta odnos z Bogom »je pogojen z edinstvenim pojavom [...]: kolikor globlje se prepuščam njemu in dopuščam, da me on prešinja, kolikor silnejše se v meni širi Stvarnikova moč, toliko bolj prepričljivo *gradim samega sebe*.«¹¹

Velika zapoved, ki nam je dana, torej pravi, naj *postanemo, kar smo*. V trilogiji *Gospodar prstanov* ta poziv v *Kraljevi vrnitvi* dobi Aragorn. Aragorn je prestolonaslednik svojega kraljestva, vendar še ni prevzel svojih dolžnosti. Sredi največjega izziva, s katerim se sooča Srednji svet, mu Lord Elrond ponovno skuje kraljevi meč in mu ga izroči z besedami: »*Postani to, za kar si se rodil!*« Če tako kot Aragorn opustimo laži o nas samih, ki smo jim verjeli, in sprejmemo resničnost našega življenja v Kristusu, lahko z vso drznostjo ugotovimo in razglasimo resnico o tem, kdo v resnici smo.

Preberi naslednje navdihujoče besede Janeza Pavla II. in opazuj, ali te nagovori, pa čeprav le kot slaboten odmev v tvojem srcu:

Jezus je tisti, ki ga iščete, kadar sanjate o sreči. On vas čaka, ko vas nič, kar najdete, ne zadovolji. On je lepota, ki vas tako privlači, on vas izziva z žejo po polnosti, ki vam preprečuje, da bi se zadovoljili s kompromisi. On vas poziva, da odvržete maske lažnega življenja. On v vaših srcih vidi najbolj pristne odločitve, odločitve, ki jih drugi poskušajo zadušiti.

Jezus je tisti, ki spodbuja v vas željo, da bi iz svojega življenja naredili nekaj čudovitega; voljo, da sledite svojim idealom in ne dovolite, da bi vas premagala povprečnost; pogum, da se ponižno in potrpežljivo posvečate izboljšanju sebe in družbe ter temu, da bi svet napravili bolj človeški in bolj bratsko povezan.

– Papež Janez Pavel II., svetovni dan mladih, Rim 2000

Presodi

V katerem od spodnjih pogledov na svet lahko po tvojem mnenju najdemo resnično srečo?

Skupina Weezer v pesmi *Tired of Sex (Utrujen od seksa)*

»Utrujen sem, tako sem utrujen. Utrujen od seksa. Tako utrujen. Vedno tanjši postajam. Ne vem, kdo sem. V ponedeljek zvečer se dajem dol z Jen. V torek zvečer se dajem dol z Lyn. V sredo zvečer se dajem dol s Catherine. Le zakaj se ne morem dajati v Ljubezni?«

ali

Papež Janez Pavel II.

»Oseba, ki se ne odloči, da bo ljubila za vedno, bo težko resnično ljubila tudi en sam dan.«

VZOREC

Razumeti pogonski sistem na vesoljskem plovilu ...

Obvladati novo davčno zakonodajo na področju zunanje trgovine ...

Vedeti, kako pravilno oskrbeti nasedlega kita ...

O teh situacijah povprečnemu človeku ni treba dosti vedeti. Če se ne spoznamo na katerega od teh področij – in na milijone podobnih –, to še ne pomeni, da smo neumni ali leni. Po drugi strani pa ...

Znati zapreti vodo na stranišču, ki poplavlja ...

Znati izvesti Heimlichov prijem na človeku, ki se duši ...

Znati vprašati za najbližje stranišče v tuji državi ...

V vseh teh situacijah lahko že nekaj malega znanja postane zelo koristno. Če se ne najdemo v kateri od teh situacij, lahko pride do katastrofe – ali vsaj do zmešnjave.

Če se hočeš naučiti, kako poteka izstrelitev vesoljskega plovila, kakšen je stroj sprememb davčne zakonodaje ali kako oskrbeti kita, ponavadi potrebuješ samo kakšno knjigo, računalniški klik ali seminar. Seveda so vse te teme lahko zanimive, kljub vsemu pa niso ravno nujno potrebne za vsakdanjo srečo povprečnega človeka. Lahko se odločiš, da boš ostal nepoučen o določenih področjih, pa se bo tvoj svet še vedno vrtel dalje.

Ostati nepoučen o »smislu življenja« pa je povsem druga stvar. Ali boš poznal smisel svojega življenja in živel po njem, bo odločalo o tvoji prihodnosti na zemlji, pa tudi o večnosti, ki jo boš živel po smrti. Ta osupljiva predstava je vsekakor vredna tvoje pozornosti.

Vsak dan, ko bereš ta učbenik, se boš moral odločiti, ali boš pri branju ostal odprtega duha. Odločiti se boš moral tudi, ali si pripravljen spremeniti svoje življenje. Če imaš odprto srce, boš pred Bogom in pred ljudmi rasel v modrosti in znanju. Resnica, ki jo boš našel na teh straneh, prinaša mnogo izzivov pa tudi mnogo zadovoljstva. In zapomni si, da te Bog nikoli ne bo postavil pred izziv, ne da bi ti naklonil tudi potrebne milosti, da ga premagaš.

Na kratko, če boš sprejel, kar piše v tem učbeniku, in začel to tudi uresničevati, se bo tvoje življenje spremenilo – na boljše. To je hiter tečaj ljubezni, resnice in prave

svobode. V odstavkih »Uresničuj ...« boš dobil spodbude in uporabne zamisli, kaj lahko storiš s svojim telesom, ki bodo pustile trajen pečat na tvoji duši. Te misli bodo pomagale »intelektualnemu znanju«, ki ga boš pridobil z branjem teh vrstic, da bo postalo »znanje srca«, ki ostane za vse življenje.

Kaj je torej cilj tvojega življenja? Kakšen naj bi bil ta cilj? Odgovor je pravzaprav zelo preprost: večji izziv predstavlja to, kako ga živeti. Odgovor je »ljubezen«. Bog nas kliče, da ljubimo. Tako je živel Kristus. Takšno življenje nam omogoča Sveti Duh. In to je življenje, ki so ga dosegli svetniki.

A ljubezen lahko svobodno in čisto deliš z drugimi šele potem, ko sprejmeš božjo ljubezen. Pred tabo je prava priložnost – danes se začinja tečaj »Abc ljubezni«. Nauči se, kako sprejemati božjo ljubezen, in dovoli, da ta ljubezen spremeni tvoje življenje v nekaj čudovitega. (Fantje, ta stvar je tudi za vas. Ljubezen je zelo moška zadeva. Če iščete skrajne izzive, poskusite svoje življenje posvetiti drugim – v velikih in majhnih stvareh. In poskusite to početi dan za dnem. Ko se boste na primer poročili, boste ugotovili, da preizkus resničnega moškega pomeni vsak dan »umreti sebi«. O tem bomo več povedali kasneje.)

Kadar se vprašaš »Zakaj sem tu?«, imej v mislih, da te je Bog ustvaril, da ljubiš in si ljubljen. Kot je rekel Kristus: »Kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj!« (Jn 13,34) Hočeš vedeti, kaj Bog pričakuje od tebe? Razmisli o odlomku iz knjige preroka Miheja: »Kaj Gospod hoče od tebe: nič drugega, kakor da ravnaš pravično, da ljubiš dobrohotnost in ponižno hodiš s svojim Bogom« (Mih 6,8).

Bog te ljubi bolj, kakor ljubiš samega sebe. Dvomiš? Preberi odlomek iz Janezovega evangelija: »Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje« (Jn 15,13).

Ob odlomkih, ki si jih pravkar prebral, moraš veliko moliti ... Tako jih boš lahko začel *resnično živeti* tudi v vsakdanjem življenju.

Še zadnja misel, preden nadaljujemo: naslednjič, ko vidiš Kristusa na križu, pomisli na to, da imaš Boga, ki te tako ljubi, da je raje umrl, kot da bi preživel večnost brez tebe.

Navodila in nasveti: Če imate možnost mlade odpeljati v cerkev ali kapelo k češčenju, bo dejavnost pri sklopu *Osebna molitev in dnevnik* odličen in nadvse pobožen način za začetek tihe refleksije ali češčenja svetega Rešnjega telesa. To bo tudi pravi čas za to, da svoje poučevanje teologije telesa v molitvi pred svetim Rešnjim telesom posvetite Bogu.

Navodila in nasveti: Učencem že vnaprej povejte, ali nameravate prebrati njihove dnevnike. Dnevnike lahko pregledate tudi v času pouka (ne da bi jih zahtevali v branje), zato da preverite, ali učenci redno pišejo vanje. Branje dnevnikov ima številne prednosti, vendar s seboj nosi tudi veliko odgovornost.

PREDLOGI ZA PRIZORE IZ FILMOV OZ. SKLADBE

IZSEKI FILMOV:

- 1. *Gospodar prstanov – Kraljeva vrnitev:*** Pokažite časovni izsek med 1:15:48 in 1:17:35. (Opomba: Ta časovna oznaka izseka se nanaša na drugi DVD podaljšane različice filma). Hobit Frodo (Elijah Wood) in njegov najboljši prijatelj Sam (Sean Astin) skupaj hodita proti cilju, da bi izpolnila Frodovo odposlanstvo – uničila čarobni prstan. Za Froda postane breme prstana pretežko in ni več zmožen nadaljevati poti. Sam mu pove, da prstana ne more nositi namesto njega, lahko pa nese njega. Lahko rečemo, da je njuno prijateljstvo podobno odnosu med Bogom in njegovim stvarstvom. Bog nas je ustvaril z namenom in kljub temu, da ne bo izpolnil našega poslanstva namesto nas, nam vedno stoji ob strani in nas bodri s svojo milostjo. Bog je zvest prijatelj, ki nam je pripravljen pomagati na vsakem življenjskem razpotju.
- 2. *Znamenja:*** Pokažite časovni izsek med 1:25:56 in 1:39:28. (Opomba: Ta prizor je morda rahlo srhljiv.) Ta izsek ponazarja del besedila v učbeniku o iskanju smisla v življenju. Glavni junak filma Graham (Mel Gibson) odkrije resnico o svojem življenjskem smislu.
- 3. *Dan pojutrišnjem:*** Pokažite časovni izsek med 1:44:03 in 1:50:23. Ta prizor prikazuje moč ljubezni v družini.

Glavni junak filma Jack (Dennis Quaid) se zaobljubi, da bo ne glede na vse ovire našel svojega sina. Njegov sin nikoli ne podvomi, da ga bo oče res prišel rešiti.

SKLADBE:

- 1. *Nebeški Jeruzalem*** – S. E. Vongue (album: *Adoro te*, Založba Emanuel, 2008)

Besedilo skladbe je prirejeno po Janezovemu Razodetju, ki naznanja novi Jeruzalem. Tam je v občestvu s svetimi naš dom. Zedinimo se v ljubezni Jagnjeta, ki se je za nas žrtvovalo. Zvrst: sodobna krščanska glasba.

- 2. *Daj mi ljubezen*** – Svetnik (album: *Kako v 10 dneh postati svetnik*)

Pevci v življenju hoče več, hoče živeti in zacveteti v polnosti, zato prosijo za ljubezen. Zaveda se, da je to edina pot, njegov smisel, lepota, veselje in mir. Zvrst: sodobna krščanska glasba.

- 3. *Wait for Me*** (Počakaj name) – Rebecca St. James (album: *Transform*)

Ta skladba je klic bodočemu zakoncu, naj »počaka« na pravi trenutek, ko bo izpovedal svojo najglobljo ljubezen: na zakon. Opomba: Ta skladba je še posebej priljubljena pri dekletih. Zvrst: pop/sodobna glasba.

OSEBNA MOLITEV IN DNEVNIK

Branje: V tišini in počasi preberi spodnje razmišljanje.

Vsak človek hrepeni po tem, da bi se lahko nekomu popolnoma predal, da bi s sorodno dušo živel resnično globok in predan odnos. Želimo si popolne in brezpogojne ljubezni. Toda Bog pravi:

Počakaj, dokler nisi potešen, izpolnjen in zadovoljen s tem, da te ljubim jaz sam in dokler se meni samemu popolnoma in brezpogojno ne predaš.

Ljubim te, otrok moj. A dokler ne odkriješ, da boš zadovoljstvo našel le v meni, ne boš mogel živeti popolnega človeškega razmerja, ki sem ti ga pripravil. Nikoli se ne boš mogel združiti z drugo osebo tako, kot si želiš, dokler se ne združiš z mano in pri tem izključiš kogar koli in kar koli drugega ter vse ostale želje in lastnino.

Hočem, da nehaš načrtovati in si nehaš želeli ter mi pustiš, da ti predstavim najbolj vznemirljiv načrt – načrt, ki si ga ne moreš niti zamisliti. Zate hočem najboljše. Prosim, dovoli mi, da ti ga prinesem.

Tvoje oči naj zrejo vame in pričakujejo veličastne stvari. Okušaj zadovoljstvo v zavesti, da SEM. Še naprej se uči in poslušaj stvari, ki ti jih govorim. Biti moraš potrpežljiv.

Ne vznemirjaj se.

Ne skrbi.

Ne oziraj se okrog, kaj imajo drugi.

Ne oziraj se za stvarmi, za katere misliš, da jih potrebuješ.

Samo vame glej, da ne zamudiš stvari, ki ti jih hočem dati.

Potem ko boš pripravljen, te bom presenetil z ljubeznijo, ki bo čudovitejša, kot si kdaj koli sanjal. Veš, dokler ne boš pripravljen in dokler ne bo tisti, ki sem ti ga namenil, pripravljen ... Dokler ne bosta oba zadovoljna le z mano in z življenjem, ki sem vama ga pripravil, ne bosta mogla izkusiti ljubezni, ki ponazarja moj odnos s tabo ... Odnos popolne ljubezni.

(Molitev neznanega avtorja)

Molitev: Vzemi si nekaj minut in tiho razmisli, kaj Bog govori v tvojem srcu.

Tvoj odgovor: Uporabi dnevnik, v katerem boš lahko odgovoril čudoviti ljubezni, s katero te ljubi Bog. Če ti pomaga, še enkrat preberi razmišljanje (napisano iz božje perspektive) in reši vse tri naloge (str. 17).

»Čistost je težka in dolgotrajna zadeva. Treba je biti potrpežljiv, da prinese sadove – sadove sreče, ki jih prinese ljubeča dobrota.

Toda hkrati je čistost zanesljiva pot do sreče.«

– Papež Janez Pavel II.

4. Na tvoji strani – Sašo Mugerli in Robi Rolih (album: Na tvoji strani)

Ne glede na to, v kakšni življenjski situaciji se trenutno nahajamo, je Bog z nami in je na naši strani. Zvrst: sodobna krščanska glasba.

5. Ker si – KažiPot! (skladba dostopna na: <http://www.kazipot.net/?q=poslusanje>)

Skladba v veselju naznanja, da je Bog stvarnik vsega. Iz svoje ljubezni ustvarja tudi človeka in mu daje večnost. Je Stvarnik vseh časovnih razsežnosti in jih hkrati presega: »Ker si življenje, ker si bil, ker si in boš, za vedno« ustvarjal iz svoje ljubezni. Zvrst: sodobna krščanska glasba.

6. I Still Haven't Found What I'm Looking For (Še vedno nisem našel tega, kar iščem) – U2 (album: Joshua Tree)

Skladba govori o potovanju z namenom iskanja smisla v bližnji okolici in po svetu, pri čemer vemo, kaj je Jezus storil, vendar še vedno nismo prepričani, ali je to tisto, kar potrebujemo. V skladbi

se pojavijo vzporednice, ki spolnost povezujejo z večnostjo. Pevčevo »goreče hrepenenje« ni le telesno. Pevec ve, da je ustvarjen več kot zgolj za telesne stvari, vendar je zmeden. Zvrst: Pop/rock

7. Nekaj je – Vesna Vilčnik (album: Vera, upanje, ljubezen)

»Kaj je tisto, po čemer vsak hrepeni in v kar verjamejo vsi? Kaj je tisto Nekaj, kar lepo se nam zdi, kar nas razveseli, tisto Nekaj, zaradi česar se živi?« Izvajalka s svojim besedilom riše pot iskanja vsakega človeka. Njen komentar k skladbi pravi: »V iskanju tistega Nekaj sem Resnico naposled našla v Svetem pismu: 1 Jn 4,8–9.« Zvrst: sodobna krščanska glasba.

8. Bog je Ljubezen – P. Schneider / H.-R. Tiacoh (album: Adoro te, Založba Emanuel, 2008)

Bog je ljubezen, ki prenavlja vse in nam daje novo srce. Pesem nas vabi, naj se odpremo tej ljubezni, sprejmemo njegov pogled in izkusimo, da smo ljubljene. Zvrst: sodobna krščanska glasba.

Navodila in nasveti: Ta projekt lahko izvedete le tako, da učence razdelite v skupine in jim dovolite uporabljati videokamere. Če se boste odločili za izvedbo projekta, se vam bo to zagotovo obrestovalo, saj bodo učenci ob tem res uživali. Pred tem morate v vaši šoli oziroma župniji zaprositi za dovoljenje za snemanje na območju šole oziroma župnije.

Navodila in nasveti: Odločili smo se, da bomo ob koncu prvega poglavja za priprošnjo prosili presveto Devico Marijo, ki je čudovit zgled učenja teologije telesa papeža Janeza Pavla II. Mati Marija je svoje telo v polnosti podarila Bogu in je vsem nam zgled popolne čistosti in svetosti.

VADI

Prva naloga: Nariši risbo, napiši pesem ali skladbo, ki bo drugim na ustvarjalni način pomagala spoznati, zakaj moški in ženske nimajo smisla, če so drug brez drugega – moški in ženska sta namreč ustvarjena za združitev. Kakšen bi bil svet, če ne bi bilo žensk? Kakšen bi bil, če ne bi bilo moških? Na neki točki lahko ustvarjalno dodaš besedilo o stvarjenju iz Prve Mojzesove knjige (1 Mz 2,24). S preprostim spoznanjem, da potrebujemo drug drugega, se lahko zaveamo tudi tega, da smo ustvarjeni za občestvo.

Druga naloga: Uporabi izraze iz slovarja na koncu poglavja in s pomočjo spleta ustvari svojo križanko ali osmerosmerko, ki bo sošolcem pomagala, da si bodo lažje zapomnili številne nove besede iz tega poglavja.

Tretja naloga: Poglobi se v izvirno besedilo Janeza Pavla II. *Teologija telesa* z dne 14. novembra 1979. Najdeš ga na spletni strani www.teologija-telesa.si. Besedilo se osredotoča na človeka, ki si Boga predstavlja skozi občestvo. Napiši povzetek papeževega nagovora.

Prvi projekt: Uporabi digitalni fotoaparar, kamero ali prenosni telefon in postani novinar. Pojdi v šolsko jedilnico ali na kakšno šolsko prireditev in učencem zastavljaj naslednje vprašanje: Kakšen je smisel življenja? Ko boš posnel deset odgovorov različno starih oseb, posnemi še sebe in povzemi, kar si slišal. Nato v eni minuti tudi sam odgovori na vprašanje, kaj je zate smisel življenja.

ZAKLJUČNA MOLITEV

Voditelj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

Voditelj ali bralec 1: Blažena Devica in Mati Marija, prosi za nas, da bomo tudi mi, tako kot ti, živeli v popolni ljubezni. Pomagaj nam, da bomo živeli vredno vrnitve k njemu, ki nas je ustvaril v ljubezni in za ljubezen. Prosi za nas, da bomo tako kot ti živeli brez greha in bili popolna posoda Svetega Duha.

Voditelj ali bralec 2: Skupaj molimo: Zdrava Marija, milosti polna, Gospod je s teboj, blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa Jezus. Sveta Marija, mati Božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri. Amen. Sveti (npr. zavetnik vaše župnije), prosi za nas. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. **Amen.**

Z NJEGOVIMI BESEDAMI

- **O telesu v »teologiji«:** »Po dejstvu, da je božja beseda postala meso, je telo vstopilo v teologijo skozi glavna vrata. Učlovečenje in odrešenje, ki iz njega izvira, je tako postalo tudi dokončen vir zakramentalnosti poroke ...« (2. aprila 1980).
- **O odsevanju Boga v občestvu oseb:** »Ker sta oblikovana po božji podobi, tudi v tem, da tvorita resnično občestvo oseb, morata prvi moški in prva ženska predstavljati začetek in vzor tega občestva za vse moške in ženske, ki bodo v vseh obdobjih tako tesno združeni, da bodo postali 'eno meso'« (21. novembra 1979).
- »Človek postane božja podoba ne toliko v trenutku samote kot v trenutku občestva. Že 'od začetka' ni zgolj podoba, v kateri odseva samota osebe, ki gospoduje svetu, pač pa je tudi in predvsem podoba nedoumljivega božanskega občestva oseb« (14. novembra 1979).
- **O intimnosti in goloti:** [1 Mz 2, 25] »Po besedah tega odlomka sta moški in ženska drug drugega videla, lahko bi rekli, skozi skrivnost stvarjenja. Na ta način sta se videla, še preden sta se zavedela, da sta nağa ... Drug drugega sta gledala in poznala z vsem mirom notranjega zrenja, ki ustvari polnost intimnosti oseb« (2. januarja 1980).
- **O izvorni sreči:** Sreča je zakoreninjena v ljubezni. Izvirna sreča nam govori o začetku človeka, ki je izšel iz ljubezni in dal pobudo za ljubezen. To se je zgodilo na nepovraten način, kljub poznejšemu grehu in smrti ... Ta začetek lahko opredelimo tudi kot izvirno in blaženo imunost na sram, ki je posledica ljubezni« (30. januarja 1980).
- »Razodetje in odkritje poročnega pomena telesa pojasnjujeta človekovo izvirno srečo« (16. januarja 1980).
- **O zakramentalnosti telesa:** »Zakrament kot vidno znamenje se vzpostavi s človekom kot telesom, po njegovi vidni moškosti in ženskosti. Telo in samó telo more namreč narediti vidno, kar je nevidno: kar je duhovno in božansko. Ustvarjeno je bilo, da prenaša v vidno stvarnost skrivnost, ki je od vekov skrita v Bogu, in tako postane njeno znamenje« (20. februarja 1980).
- **O občestvu in zakonu:** »Na podlagi tega obširnega ozadja lahko v polnosti razumemo besede Prve Mojzesove knjige 2,24, ki so temeljne za zakrament zakona: 'Zaradi teğa bo moř zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno meso'« (20. februarja 1980).
- »Zato je človek v svojem izvornem stanju sam, hkrati pa postane moški in ženska – enost dveh. V svoji samoti se sam sebi razodene kot oseba, da bi obenem odkril občestvo oseb v edinosti dveh ... V enosti para človek postane moški in ženska ter odkrije poročni pomen svojega telesa po meri svojega bivanja kot osebni subjekt« (13. januarja 1982).

Slovar ključnih izrazov

Brezup: V nasprotju z upanjem je brezup odločitev, da nehamo slediti tistemu, kar nam je pravzaprav namenjeno. V naši družbi mnogi obupajo in mislijo, da je nemogoče najti ljubeče in zvesto srce. A kjer je Bog, je vedno upanje, in v njem lahko najdemo ključ do ljubeče zveze, ki podarja življenje in ki traja.

Celibat (življenje v celibatu): Svobodna odločitev, da se oseba odreče zemeljski poroki »zaradi nebeškega kraljestva« (Mt 19,12), se pravi zaradi nebeške poroke med Kristusom in Cerkvijo. Ljudje, ki živijo v celibatu, so poklicani, da se »brez razdeljenosti posvečajo Gospodu in temu, kar je njegovega« (KKC, 1579, 1 Kor 7,32).

Dostojanstvo: Prirojena in nespremenljiva vrednost vsakega človeka kot neposredna posledica tega, da smo ustvarjeni po božji podobi.

Izvirni greh: Prvi človeški greh proti Bogu, ko sta se Adam in Eva zavestno odločila, da ne bosta ubogala božjega ukaza in namesto tega ravnala po svoji volji. Ta odločitev ima posledice za vse človeštvo, zato smo vsi nagnjeni h grehu in k neurejeni želji po kršenju božjih zapovedi, hkrati pa svet zaznamujejo trpljenje in vse vrste težav, vključno s smrtjo.

Ljubezen: Odločitev, da »hočemo nekomu dobro« (sv. Tomaž Akvinski, naveden v KKC, 1766). Janez Pavel II. ponovi isto definicijo v številnih spisih o ljubezni in doda, da ljubezen zajema iskreno podaritev samega sebe drugim.

Občestvo: Zveza med dvema ali več ljudmi, ki se drug drugemu podarjajo v ljubezni. Drug v drugem vidijo podobo Boga in bližnjemu želijo najboljše. Janez Pavel II. govori o zvezi med Adamom in Evo kot o »prototipu« občestva, prek katerega moški in ženska v večji polnosti postaneta podoba Boga.

Poželenje: To je »neurejena želja po spolni nasladi ali neurejeno uživanje le-te« (KKC, 2351). Gre za spolno željo, ki ni v skladu z božjo ljubeznijo, ampak je sebična želja, ki išče lasten užitek na račun drugega.

Poželjivost: »Nagnjenje h grehu«, ki je v vseh nas, saj smo ga podedovali po Adamu in Evi. Proti njej se moramo boriti s »Kristusovo milostjo« (KKC, 1264). Čeprav nas vodi h grehu in izhaja iz greha, poželjivost sama po sebi ni greh.

Spolna svoboda: Skupen izraz za opustitev »pravil« na področju spolnosti, pri čemer lahko s svojo spolnostjo vsak počne, kar želi. Vendar pri tej osvoboditvi v resnici ne gre za spolno svobodo, ampak za izgovor, da se spolnost uporablja kot oblika sprostivne, kar pogosto vodi v suženjsko odvisnost od nje ter v izpraznjeno življenje, polno propadlih zvez.

Teologija: Veda o Bogu oziroma »vera, ki išče razumevanje« (sv. Anzelm). Beseda izhaja iz grškega izraza *theos* (Bog) in *logos* (beseda). Teologija je samostojna veda, ki si s preučevanjem v veri prizadeva za razumevanje Boga in njegovih besed.

Teologija telesa: Veda o Bogu in smislu našega bivanja, kakor se razodeva skozi naša telesa.

Zakrament: Zakrament naredi nevidno stvarnost takšno, da jo lahko vidimo. Zakramenti so zunanja znamenja, ki jih je »postavil Kristus ter jih izročil Cerkvi in se nam po njih podeljuje božje življenje [milost]« (KKC, 1131).

Zakramentalnost telesa: Naravna sposobnost telesa, da predstavlja vidno znamenje nevidne božje ljubezni.

CILJI Ob koncu te učne ure mladi vedo in znajo:

- definirati in razložiti naravo ljubezni;
- prepoznati razliko med ljubeznijo, s katero podarjamo samega sebe drugemu (»dajanje«), in ljubeznijo, s katero zadovoljujemo sami sebe (»izrabljanje«);
- razložiti razliko med vzdržnostjo in čistostjo;
- prepoznati čistost kot pot k sreči;
- prepoznati ljubezen kot edini pravi odnos do druge osebe in razložiti, zakaj je tako;
- na podlagi razlikovanja med »dajanjem« in »izrabljanjem« ustrezno ovrednotiti kakovost odnosa oziroma zveze;
- razlikovati med ljubeznijo in poželenjem.

Navodila in nasveti: Danes molite, da bodo vaši učenci spoznali, da so mnoge njihove predstave o ljubezni morda zgolj površinske in vodijo v napačno smer. Molite tudi za to, da boste sami zmožni učencem dati zgled pristne ljubezni in da jih bo vaša ljubezen pritegnila k učenju o pravi ljubezni.

Navodila in nasveti: Smiselno je, da učencem razložite, da boste med podajanjem snovi uporabili številne analogije. Pomembno je, da vaši učenci razumejo pomen rabe teh analogij. Namen analogije je, da preprosto misel ali metaforo, ki jo je lahko razumeti, uporabimo za razlaganje zapletenih pojmov, zato da lahko učenci lažje razumejo bolj zapletene, abstraktne pojme. Analogije, ki jih uporabimo za opisovanje božjih lastnosti in dejanj, svojega učinka ne dosežejo v celoti, saj končen pojem ne more razložiti neskončnosti Boga. Tomaž Akvinski je dejal, da lažje opišemo to, kaj Bog ni (*via negativa*), kot pa to, kaj je (*via positiva*).

Primer: lahko rečemo, da je božja ljubezen kot ocean (kar pomeni, da je tako »globoka« in »velika«), vendar v resnici božja ljubezen ni podobna oceanu, ker je v resnici neskončna. Vseeno pa nam omenjena metafora pomaga razumeti, kako velika je božja ljubezen in da se razteza čez vse razsežnosti, s pomočjo katerih jo opisujemo. Ne pričakujte, da bodo vaši učenci to povezavo razumeli v polnosti, vendar jim jo kljub temu poskušajte razložiti. To bo še posebej prišlo do izraza tedaj, ko boste uporabili analogijo združitve zakoncev z Bogom in njegovo ljubeznijo. Bog ni spolno bitje, vendar naša spolnost kljub temu razkriva skrivnost Boga.